ISTORIA MEDICINEI LEGALE ÎN ROMÂNIA
Prof. univ. dr. George Cristian Curcă

Când dezvelești o pagină de istorie, trecutul devine prezent: o fereastră a timpului se deschide și se crează o comunicare pentru ca noi să putem privim în viețile și vremurile dinainte. Cu puterea detaliului poza și pagina se tulbură și devin film, un film în care cameraman-ul este chiar povestitorul: de aceea revine o responsabilitate celui ce adună istoria cu precădere în raport cu ordinea lucrurilor și adevarul faptic.

Cei ce sculptează viitorul timpului lor, sculptează de fapt trecutul prezentului nostru și aceștia trebuie cunoscuți pentru a recunoaște moștenirea pe care ne-au transmis-o, ca patrimoniu comun, dar și energiile și convingerile ce i-au animat.

Iată de ce istoria poate înseamna și cunoașterea marilor biografii în trăirea vieții acestora pentru că, dacă este adevărat că oamenii sunt sub vremuri, [1] tot așa este adevărat că vremurile sunt plămădite de către unii oameni.
Învățăm mai mult din istorie decât din viitor și poate acesta este motivul pentru care trebuie să trăim prezentul pentru a construi viitorul iar nu pentru a repeta istoria.

Aparent sintagma de *„medicină legală”* se regăsește prima dată în tratatul *Questiones medico-legales*, un tratat monumental în 9 volume conceput între 1621-1651 al cărui autor a fost medicul papei Inocenţiu al X-lea, italianul Paolo Zacchia, consultant al tribunalului ecleziastic (Rota Romana) supranumit pentru larga sa cunoaștere „Omniscius” [2].

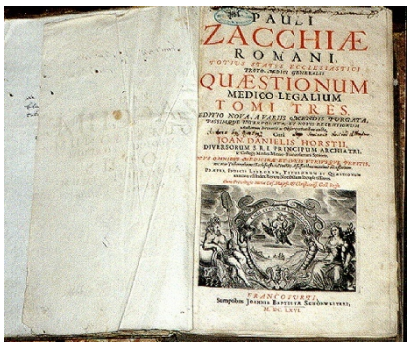
PAULI
ZACCHIÆ
ROMANI
QUÆSTIONUM
MEDICO-LEGALIUM
TOMI TRES
IOAN. DANIELIS HORSTII

Cea mai veche carte dn Biblioteca Institutului de Medicină Legală Mina Minovici„Questionum medico- legalium” Tomi tres. Editio nova, a lui Pauli Zacchia unul din cele 16 exemplare încă existente în lume) [3]. Este un volum de 36 x 20, în limba latină, tipărit în Italia în anul 1666 și care a fost donat bibliotecii INML în anul 1932 de către prof. Theodor Vasiliu.

Medicina legală este o știință medicală care prin cunoașterea de specialitate aduce clarificări justiției și îi oferă acesteia un suport științific pentru a lămuri aspecte medicale care se nasc în jurul aspectelor legale legate atât de persoanele în viață cât și decedate.

« *Medicina dux auxiliumqvae justitiae* », era dictonul prof. Mina Minovici, adică « medicina conduce ca auxiliar al justiției ». Medicina legală este însă nu doar un auxiliar al justiției, iar experții medico-legali nu doar auxiliari în cadrul procesualității judiciare, dar și o știință și o specialitate medicală care cercetează cauzele și mecanismele morții, participă la prevenția bolilor și exercită în societate un rol și o contribuție importantă pe care, prin rigoare, o aduce la respectarea drepturilor omului, împlinirea nevoii de justiție și de susținere a celor vulnerabili, vătămați sau a familiilor celor decedați.

Se pot construi patru definiții ale medicinii legale toate utile înțelegerii specificului specialității.

-O definiție etimologica a specialității prin care se atestă medicina legală ca știință care aplică cunoașterea medicală pentru a lămuri diferitele aspecte legale cu scopul împlinirii actului de justiție.

-O definiție expertală a specialității care scoate în evidență ca în interesul legii și al justiției, medicina legală urmărește să obiectiveze și să evalueze aspecte medicale constituind în acest scop

un suport științific expertal cu valoare probatorie atât ca metodă cât și prin specialiștii săi cu competențe expertale.

-O definiție procedurală a specialității prin care se atestă că cercetarea aspectelor medicale în spețele juridice cu implicații medicale cât și în cazurile medicale cu implicații juridice este, pentru obiectivitate, procedural necesară actului de justiție.

-O definiție medicală prin care medicina legală, ca știință medicală, studiază fundamentele organizării, funcționării organismului uman și a disfuncțiilor lui patologice, a cunoașterii cauzelor morții, pentru a contribui translațional la prevenția bolilor și epidemiilor și restabilirea sănătății umane și prin aceasta la rândul ei fiind o știință care se bucura a sluji vietii.

Putem reconstitui istoria medicinii legale în țara noastră din trei perspective, care, fiecare, contribuie la întregirea trecutului ca o punte spre prezent dar și o necesară construcție pentru viitor.

1) *Din perspectivă cronologică istoriografică* în care medicina legală navighează împreună cu țările române și societatea românească prin etapa medievală până la revoluția condusă de către Tudor Vladimirescu, în cei 100 de ani ai etapei moderne de până la constituirea statului unitar român, și a etapei contemporane ce a urmat acestui eveniment istoric major.
2) *Din perspectiva cunoașterii științifice în specialitate și a dezvoltării specialității în țara noastră în context european*. Putem astfel desfășura istoriografic pentru medicina legală românească un început, o deschidere, o recunoaștere, dezvoltarea, continuitatea și prezentul.
3) *Din perspectiva marilor biografii* care au marcat prin destinele unor înaintași dezvoltarea medicinei legale, au jalonat drumul specialității în țara noastră și totodată au creat punțile științifice ale integrării europene.

1. Perspectiva cronologică istoriografică poate identifica 3 etape în evoluția medicinei legale în România:

1) *etapa medievală* (evul mediu), care pe teritoriul României este epoca istorică cuprinsă cronologic între secolul VII și anul 1821, revoluția condusă de către Tudor Vladimirescu, perioada de manifestare a relațiilor feudale, în care se pot enumera ca momente ale istoriei medico-legale primele folosiri ale termenilor medico-legali după cum erau prezenți în jurisprudența timpului, prima autopsie, prima consultație medico-legală pe o persoană în viață, primul certificat medico-legal, prima autopsie cu caracter medico-legal, primele analize chimice cu caracter medico-legal.
2) *etapa modernă*, care cronologic cuprinde circa 100 de ani între revoluția condusă de Tudor Vladimirescu din 1821 și anul 1918 (24 ianuarie, constituirea statului unitar român în care se identifică la jumatatea ei, anul 1877 care a adus independența față de Imperiul Otoman, perioadă în care se pot enumera prima școală de medicină în București, primii profesori de medicină legală, primele catedre de medicină legală cu rol formator, primele institute de medicină legală precum cel din București în 1892, Institutul de medicină legală Mina Minovici sau cel din Cluj în 1919. Structurile organizatorice medico-legale precum Comitetele care verifică lucrările medico-legale, instituția medicului legist șef al capitalei, etc. norme și instrucțiuni de funcționare a activității de medicină legală, practic legislația medico-legală specifică, modernizarea învățământului de medicină legală care se bazează nu doar pe lecții teoreice dar și pe prezentări practice, cercetări științifice și experimentale, mii de articole și studii totalizând activitatea profesională și științifică academică a școlilor de medicină legală de la București, Iași și Cluj, „Curs de Medicină Legală predat la Facultatea de Medicină din Iaşi" al profesorului George Bogdan, „Tratat complect de medicină legală" al profesorului Mina Minovici, „Tratat de medicină legală" al profesorului Kernbach, „Manual tehnic de medicină legală" al profesorului Nicolae Minovici sau „Tehnica Autopsiei" a aceluiași, etc.

3) *etapa contemporană*, care este perioada cronologică care se continua incepand cu 1918 pana in prezent; in aceasta etapa s-a manifestat dezvoltarea sistemului medico-legal în țară în 6 centre academice, s-a produs reînființarea institutului de medicină legală din București după demolarea intempestiva a acestuia în 1985 ceea ce a marcat continuitatea funcționării sistemului public medico-legal, o nouă legislație medico-legală (prima legislatie organica) în anul 2000, care o înlocuiește pe cea din 1860 si prin care se descentralizează sistemul medico-legal și se înființează institutele de medicină legală, înființarea societății profesionale în 1938 și reînființarea ei cu statut juridic în 1993 precum si a revistei de Medicina legala, Romanian Journal of Legal Medicine, ca publicație oficială a societății profesionale, ca tribună științifică a specialității.

2. **Perspectiva cunoașterii științifice în specialitate și a dezvoltării specialității în țara noastră în context european** identifică un flux istoric în care că se pot identifica mai multe etape generatoare, formatoare și de dezvoltare precum (1) începuturile, (2) deschiderile, (3) dezvoltarea și recunoașterea europenismului științific, academic și cultural în medicina legală românească, (4) dezvoltarea națională și efortul de continuitate al europenismului în medicina legală românească și (5) prezentul.

2.1 Începuturile (1482-1652)
Începuturile istoriei medicinii legale marchează o cale comună pentru aspecte legale în medicină cât și pentru practica medicinii însăși. Am identificat anul 1482 pentru că atunci sunt documentate primele cuvinte românești tipărite (Psaltirea scheiana) între care se regăsește și cel de « vraci » însoțiți și de unele aspecte legale precum și anul 1652 care marchează apariția lucrării „Pravila cea mare" din timpul lui Matei Basarab, carte de înțelepciune dar și de jurisprudență, purtătoare a noțiunilor medico-legale ale timpului. Sunt traduceri în limba română și tipărite în țară a unor norme legislatoare, de jurisprudență existente în Europa care afiliază țările Române conceptelor europene în domeniul legislației și expertizei. Pe teritoriul național nu se limitează și nu se restricționează intrarea acestor informații și noțiuni, chiar mai mult, sunt considerate preluări și armonizări normative menite să aducă înțelegerea fenomenelor, cunoaștere și regularizarea acțiunilor.

În Europa principiile hipocratice domină practica medicală până în cel de-al 13-lea secol, salvate și reimportate în Europa, în care de altfel s-au născut, tocmai de către medicina arabă. Medicina canonică este susținută în această perioadă de către clerici și pe lângă mănăstiri ca centre științifice. Odată cu înființarea primelor Universități de medicină din Europa, de la Salerno (d.H. 950) și apoi cea de la Montpellier (d.H. 1220), începe procesul de secularizare al științei și al medicinii care a durat până la sfârșitul secolului 16.

În Țara Românească primele cuvinte românești tipărite apar în anul 1482 (Psaltirea scheiana) și aici putem întâlni „doctor vraci" (avea putere și cunoaștere să vindece orice oriunde).
Pravila lui Vasile Lupu în Moldova numită „Carte românească de învăţătură de la Pravilele împărăteşti", tipărită în 1646 la Iaşi la îndemnul mitropolitului Varlaam de către senior Eutratie, un învățat de formare grecească, a fost urmată apoi în Țara Românească de „Pravila cea mică" tipărită la Govora în 1640, retipărită la Târgovişte în 1652 la îndemnul mitropolitului Teofil de către Daniil Panoneanu pe timpul domnitorului Matei Basarab sub titlul „Îndreptarea legii" sau „Pravila cea mare".

Aceste cărți de învățătură sunt în mare parte traduceri românești ale documentelor legale ale vremii și reprezintă o expresie de modernitate și de aliniere a jurisprudenței din țările române la zona spațiului bizantin și european, contribuind la reglementarea terminologiei juridice până la apariția Regulamentelor Organice. În textele lor se întâlnesc valori și principii Hipocratice (a face bine, a nu face rău, datorie de loialitate pacientului) dar totodată se face vorbire despre putrefacție, expertize și cauzele acestora, viața și moarte, corpul omenesc, embriogeneza, anomalii anatomice.

Astfel în cazuri de rănire, expertizele puteau fi făcute de vraci, bărbieri, descântători şi fermecători. Se precizează însă, că vracii vor fi crezuţi şi fără jurământ.
Din punctul de vedere al responsabilităţii penale, se apreciaza ca pentru cei nărăviţi „de vor fi tineri foarte răi, înainte de 10 ani şi jumătate, atunci se vor socoti mai sus de 25 ani" si se ţinea seama dacă aceia care sunt de măsura vârstei lucrau cu discernământ. Pedeapsa se aplica considerându-se timpul când s-a făptuit greşeala iar nu momentul judecăţii.
Se mai vorbeşte despre răniri, otrăviri, sinucidere, asfixii, nebunie, căsătorie, divorţ, sarcină, pruncucidere, deflorare, infanticid („femeia care va naște și care va lăsa să moară pe cel născut este o criminală") sau avort în descrieri medicale ale aspectelor legale [5]. Se interzice înhumarea până în a 3-a zi, pentru a evita înhumările precipitate [6]. Moartea naturală era considerată o „moarte curată". Moartea domnitorului Ilieș Alexandru Vodă este considerată de exemplu „o moarte necurată", prin intoxicație [7]. „Dragostea este asemănătoare beției și nebuniei dar este mai puternică și mai rea" [8]. Acesta este motivul pentru care cel învins prin dragoste de va fi să sărute o fată nu va fi pedepsit [9]. În caz de divergențe între chirurgi și experții doctori, „cel mai calificat" va fi crezut înaintea celorlalți iar în caz de paritate ultimul cuvânt aparține judecătorului [10].
Doctorii care și-au dobândit cunoștințele în vestul Europei veneau în Țările Românești pentru a practica. Domnitorul Ștefan cel Mare avea un barbier chirurg genovez ca medic, domnitorul Petru al Moldovei pe Stephanum Barbitonsorem, domnitorul Lapușneanu al Moldovei pe Andreas Barbitonsor, etc. După 1650 termenul de „doctor vraci" este înlocuit cu cel de „doctor".

2.2 Deschiderile (1685-1833)

Se pot afla prin cercetarea documentelor prime elemente specifice practicii medico-legale pe teritoriul Țărilor Române. Astfel anul 1685 se desprinde din noianul istoric pentru că se vorbește despre prima autopsie documentată care a avut loc asupra voievodului Gheorghe Duca, anul 1803 cu prima consultație medico-legală pe o persoană în viață, anul 1812 care aduce primul certificat medico-legal, anul 1832 când este documentată prima autopsie medico-legală (cu dispoziția organului de judecată) completată cu analize toxicologice, anul 1833 când s-au efectuat primele cercetări toxicologice extinse și comunicate publicului.

Cronicarul Nicolae Costin [11] documentează *prima autopsie* asupra persoanei voievodului Gheorghe Duca, de trei ori domnitor al Moldovei și o dată al Țării Românești, arestat în 1685 la Lvov și otrăvit în detenție. A fost autopsiat chiar la Lvov și cu această ocazie îmbălsămat şi adus apoi în ţară în 1694.

Dimitrie Cantemir, domnitorul Moldovei (1693, 1710-1711), consilierul lui Petru cel Mare al Rusiei, considerat cel mai mare lingvist al timpului său (cunoștea fluent 11 limbi), inventariază și definește în Istoria Hieroglifică, 1705, agonia, ciuma, rabia, virginitatea, divorțul, sarcina, embrionul, nebunia, simularea nebuniei, beția, etc. și alți termeni juridici și medico-legali; pe timpul domniei sale s-au efectuat mai multe deschideri de cadavre, fără ca termenul de autopsie să fie folosit.

Alexandru Mavrocordat Exaporitul, secretarul sultanului Mustafa II (1699) a fost un cunoscut medic al timpului și un influent politician. Cei doi copii ai săi vor practica la maturitate amândoi medicina, Nicolae Mavrocordat, mai întâi domnitor al Moldovei (1710 și 1711 după Dimitrie Cantemir) și apoi al Țării Românești (1716 și 1719) și sora sa Ruxandra Mavrocordat, cunoscută ca fiind prima femeie medic din țara noastră. Nicolae Mavrocordat deținea la vremea sa, cea mai cunoscută bibliotecă medicală din Europa.

Prima consultație medico-legală pe o persoană în viață a fost efectuată în 1803 sub forma unei expertize medico-legale având la bază documente și înscrisuri provenind din consultații de

specialitate: fusese prins un hoţ și pentru a-l face să divulge complicii a fost ars pe piept şi pe abdomen încât a trebuit să fie internat în spital. S-au dispus cercetări față de acest tratament abuziv. Chirurgul care-l îngrijea a comunicat în scris leziunile pe care le-a constatat, folosind descrieri medico-legale.

În timpul ocupaţiei ruseşti (1806-1812), autorităţile au dispus în mai multe cazuri deschiderea cadavrelor, pentru a se stabili cauza morţii, cât și de teama izbucnirii ciumei, dar această măsură nu a fost agreată de români, fiind considerată o profanare a cadavrului.

Primul certificat medico-legal, a fost numit „Engrafon" sau „Atestat" și a fost întocmit unui medic în anul 1812, în timpul ocupaţiei ruseşti, de către alți trei medici a căror practică clinică era cunoscută în Bucureşti, doctorii Silvestru Filitti, Constantin Darvari şi Constantin Caracaş, prin care se atesta că medicul în cauză, Valentin Onufrie, s-a îmbolnăvit şi are nevoie de o cură de băi în Austria, fiindu-i necesară aprobarea Divanului pentru plecarea din ţară.

În Moldova în 1817 se emite Codul Calimachi iar în Țara Romanească în 1818 Codul Caragea, două momente legislative de excepție care aveau reglementări legale și medico-legale importante: de exemplu se circumscrie responsabilitatea juridică în raport cu probațiunea vinovăției și astfel sistemul juridic din România devine „faulty-system", probarea vinovăției aflându-se la baza oricărei hotărâri judecătorești.

În 1831 vede lumina Regulamentul Organic care aduce măsuri de igienă cu caracter medico-legal privind cimitirele și industriile insalubre.

Prima autopsie cu caracter medico-legal dispusă oficial de autoritățile române a fost efectuată în ţară la 6 februarie 1832 și documentată complet; astfel se cunoaște prima folosire oficială a termenului de autopsie care s-a desfășurat în forma sa completă, atât cu examinarea externă cât și internă a corpului decedatului: *„Subsemnaţii doctori în medicină, membri ai Comitetului Medical din Bucureşti, în urma avizului colegului nostru dr. H. Gusi, însărcinat de Serviciul arondismentului culorii albastre, am fost aduşi în mahalaua Doamna Bălaşa nr. 2398, însoţiţi de comisarul cartierului şi de pitarul Ioniță, delegat al Comitetului Carantinelor, pentru a efectua autopsia cadavrului dl. Anastase Bekeri, mort subit la 27 ianuarie 1832 la prima oră a dimineţii.... noi ne-am grăbit să culegem conţinutul gastric pentru a face un examen special. În consecinţă, la 24 al aceleaşi luni ne-am dus la dl. dr. farmacist al oraşului pentru a face o analiză al acestui conţinut.... După toate acestea se poate spune că d-l Anastase Bekeri a murit printr-un atac de apoplexie, nefiind vorba de o moarte violentă [12].*

„Această îmbinare perfectă dintre cercetările pe cadavru și cercetările chimice facute în laborator, dovedesc că medicii acelor vremuri, din 1832, aceia care se găseau la noi au înțeles de la tot începutul rostul Medicinei legale, cât și importanța rolului ce are de îndeplinit medicul chemat să se pronunțe în problemele dificile puse de justiției, în interesul societății. [13]

Primele analize chimice cu caracter medico-legal, dupa cele din cazul Bekeri, deci prima documentare a toxicologiei medico-legale, revine chimistului Constantin Hepites care în anul 1833 a efectuat, documentat si comunicat intr-un raport public catre Comitetul Carantinelor, analize toxicologice despre cazurile de otrăviri alimentare [14].

La începutul secolului XIX, 1806-1812, circula o normă care prevedea că cimitirele nu se pot construi decât în afara centrelor populate. Românii, care au un pregnant cult al morților, nu au acceptat ușor norma rusească, cimitirele fiind de regulă amplasate în interiorul satelor și al comunelor, în jurul bisericilor, întrucât credința era că decedatul să fie îngropat lângă biserică iar biserica să fie în centrul satului. Același cult al morților facea ca în general populația să fie reticentă față de autopsia medico-legală.

„În principaturile Moldovei și Valahiei se urmează...obiceiuri ce sunt de foarte mare pagubă și primejdioase. Intâi că se îngroapă trupurile moarte într-aceași zi .... se poate spune că multe

dintrânsele peste câteva ceasuri. Această rea urmare și răutate se pricinuește dintr'această grabnică îngropare este știută din multe pilde ce s-au întâmplat cu mulți nenorociți, cari cu grabnică îngropare în pamânt pe urmă s'au descoperit ca n'au ajuns la vremea morții ci la o vreme când au fost în leșin...se poruncește în urma înțelegerii cu Mitropolitul...să nu mai fie îngropați morții în aceiați zi dece s'au savârșit ci totdeauna a doua zi și cei cu grabnică moarte să nu se îngroape până nu se va face cercetarea princinei grabnicei întâmplări a morții prin mijlocirea doctorilor sau a altor obraze, ca să se vază și să se dezgroape pricina morții care a fost" [15].

Prevederea avea ca scop și prevenția răspîndirii ciumei. Această normă legală a eliberării certificatului medical constatator al decesului numai după trecerea a 24 de ore de la decesul persoanei exista și astăzi iar fără certificat decedații nu pot fi ingropați sau incinerați.

Iata de ce o altă autopsie medico-legală privind cazul Elena Ghica se efectuează în 26 ianuarie 1834 de către medici, în prezența comisarului de cartier chiar în interiorul Bisericii Sărindari. Defuncta de 15 ani decedase urmare a unor arsuri. In acest fel, se notează „se împacă și credința și necesitatea care impunea această autopsie" [13].

2.3 Dezvoltarea si recunoașterea europenismului științific, academic și cultural în medicina legală românească (1856-1940)

Dacă începuturile și deschiderile istorice au necesitat fiecare trecerea a câte 150 de ani, recunoașterea medicinii legale se desfășoară într-o succesiune rapidă de evenimente generată atât de momente istorice cât și de destinele unor importante personalități medicale.

O caracteristică a acestei perioade își manifestă importanța: români care se disting prin valoare profesională, valoare umană și patriotism merg pentru a învăța și a acumula în țări europene cu tradiție având la bază burse și școlarizări și revin de fiecare dată pentru a completa ceea ce lipsește în țară și pentru a-și aduce aportul la dezvoltarea specialității. În acest fel se produce o investiție în destinele acestora, o confirmare a valorii lor, se reîntărește un circuit formator care va aduce noi deschideri, de data aceasta nu doar anecdotice (prima autopsie, primul certificat, etc.) cât și dezvoltarea unor instituții, a practicii unor concepte științifice moderne, metode, tehnici originale, experimente științifice adesea unice, a propriei experiențe profesionale de natură să aducă plusvaloare specialiștilor și școlilor românești dar mai ales scrierea de tratate, monografii, doctorate, articole științifice, într-o efervescență academică și științifică condimentată de o emulație științifică națională.

O altă caracteristică a acestei perioade este corelarea dezvoltării științei medico-legale și a expertizei medico-legale în strânsă legătură cu dezvoltarea academică, într-o acțiune comună de exercițiu universitar și instituțional, ceea ce se poate observa prin faptul că șeful disciplinei de medicină legală de regulă era și șeful instituției medico-legale, în respectarea normelor ce vor fi elaborate în jurul anilor 1860. Astfel anul 1856 marchează apariția primei școli de medicină și începutul academismului medico-legal în țară. Iată de ce această perioadă de aproape 100 de ani este o perioadă de deschidere dar totodată o continuare a începuturilor și apoi a recunoașterii în lume a valorilor deschiderilor ce se crează și în final a școlii românești de medicină legală, într-o spirală a dezvoltării. Cât privește sfârșitul perioadei despre care se va vorbi, anul 1940, este anul de început al celui de al doilea război mondial care va opri spirala dezvoltării medico-legale în cele trei centre academice București, Iași și Cluj și va aduce o stagnare a dezvoltării europenismului științific, cultural și academic în întreaga țară.

În 1856, la cererea generalului Carol Davila (1828-1884) venit în Țara Românească în 1853 după absolvirea Facultății de Medicină și a doctoratului la Paris, Domnitorul Barbu Ştirbei a aprobat înființarea Şcolii de Chirurgie de la Mihai Vodă din București. Şcoala avea 4 ani de studii. În

aceasta structură medicina legală si toxicologia formau o singură catedră, ca materii de anul 4. Este prima dată când se documentează predarea medicinii legale în România care efectiv începe în predare prima dată în 1860 la București.

În 1857, cu avizul Consiliului administrativ, Şcoala de Chirurgie se reorganizează şi se transformă în „Școala Naţională de Medicină şi Farmacie" cu o durată de 8 ani. În această structură durata cursurilor a fost prelungită la 8 ani iar medicina legală forma o singură catedră cu igiena.

In 1861 Școala se restructurează din nou cu o durată de 6 ani și va căpăta numele de « Colegiul de Medicină și Farmacie Carol Davila ». Programa cursurilor anului 6 prevedea medicina legală și toxicologia în semestrul de vară: predarea lor a fost încredinţată în 27 noiembrie 1861 doctorului Gh. Athanasovici, titularizat profesor și care astfel devine primul profesor titular de medicină legală din țară. Va preda medicina legală între 1861-1867, 1869-1877. Prima promoție de 23 medici din țară va ieși din Facultatea de Medicină Carol Davila București în 1865 [14].

La Iași se înființează în 1860 Facultatea de Drept și pe lângă ea, începând din 1864 (după alții din 1866), se înființează catedra de medicină legală, predarea revenindu-i dr. I.A. Ciure sau I.A. Ciurea, primul profesor de medicină legală la o universitate de drept din țară.

În 1860 se înființează Casa de Sănătate, Direcția Sanitară a Bucureștiului, Consiliul medical Superior. În 1862 se înființează posturile de medic legist al Direcției sanitare din București, medic legist al raionului capitalei și medic legist șef al capitalei, ultimul care va fi ocupat de către prof. Gh. Atanasovici între 1862-1865 (decretul nr. 763 din 17 sept. 1862, Monitorul nr. 79, 11 aprilie 1862) [14].

Reforma lui Davila din 1862 şi Legea sanitară din 1874 au prevăzut atribuţii pentru controlul activităţii medico-legale printr-un Consiliu Sanitar Superior.

Astfel, în anul 1862 sunt publicate în *„Monitorul Medical" „Instrucţiuni pentru medicul legistu al capitalei Bucureşti"*. Această „lege" semnată de *„Inspectoru generalu Davila"* cuprinde 18 articole. În articolul 3 se arată că medicul Legist al Capitalei „*este tot de o dată Membru al Consiliului Medicalu Superioru şi profesor de medicină legală la Şcoala Naţională de Medicină", misia Medicului legist al Capitalei d'a dirija lucrările medico-legale în raionul Capitalei şi d'a refera Consiliului Medicalu Superioru asupra lucrărilor medico-legale care se reviduesc de către Consiliul Medicalu Superioru"* este arătată la articolul 4 al legii respective.

Medicul legist este obligat să „întrebuinţeze mijloacele materiale care îi oferă postulu său pentru învăţătura practică a elevilor în lucrările medico-legale" si are obligaţia de a face cercetări medico-legale în caz de răniri periculoase, otrăviri, asupra cadavrelor, violurilor, avorturilor, sarcinii, naşterii, „asupra facultăţilor mentale", „putinţi ori neputinţi sexuale". În art.13 este stabilit ca *„toate cercetările medico-legale din raionul Capitalei care se fac subt direcţia Medicului legist"* să se desfășoare la o oră fixă pentru a permite participarea *„Elevilor clasei superioare a Şcolii de medicină"*. În nr. 27 al Monitorului Medical din acelaşi an sunt redactate *„Instrucţiuni pentru Medicii primari ai Districtelor"*. Se prevedea că medicul districtului este medic legist. În atribuţiile sale intră cercetările medico-legale asupra cadavrelor, rănirilor, violurilor, otrăvurilor, sarcinii, naşterii, avortului, *„facultăţilor mintale"*, potenţei sexuale [14].

Un punct important al acestei legi şi anume cel în care se specifică că Medicul legist al Capitalei trebuie să fie totodată şi *„Profesor de medicină legală la Şcoala Naţională de Medicină"* nu a fost respectat decât până în anul 1865, când postul de medic legist al Capitalei a fost suprimat astfel că învăţământul medicinei legale nu s-a mai desfășurat şi cu aplicare practică [14].

În anul 1865 Codul penal şi de Instrucţie Criminală stabilește rolul medicului legist în cauzele juridice și modul în care poate fi audiat în sala de judecată în fața curții.
În 7 septembrie 1865, postul de medic legist șef al Capitalei îi revine dr. Iacob Felix.

Născut la Viena, Iacob Felix, își face studiile liceale la Praga, cele universitare și doctoratul la Viena. În 1861 este numit profesor onorific de igienă la Școala Naţională de medicină și farmacie, în 5 februarie 1862 „medic poliţienesc", apoi în același an medic legist al Direcţiei sanitare și membru în Consiliul medical Superior alături de Polyzu, Teodori, Felix și Vehnert, vice-inspector al serviciului sanitar din Principatele Unite și medic legist pentru raionul Capitalei. Dr. Iacob Felix a scris despre „Starea Medicinei legale în România", în Gazeta medicală nr. 1 din 1863, „Studii asupra igienii închisorilor și penitenciarelor", în Gazeta medicală nr. 4, 1865.

La 19 octombrie 1865 generalul Florescu desființează postul de medic legist șef al capitalei care se reinființează în decembrie același an când va fi ocupat de către doctorul Gheorghe Alexianu până în 1890.

Dr. Gheorghe Alexianu a fost ajutor de primar al Capitalei la vârsta de 34 de ani și profesor de obstetrică și ginecologie la Școala Națională de Medicină până în 1869 [14].

În 1867 după un conflict cu Carol Davila prof. Gh. Atanasovici își dă demisia din Școala națională de medicină unde va fi înlocuit timp de doi ani de către dr. Nicolae Negura la medicina legală și de către dr. Dimitrie Sergiu la toxicologie între 1867-1869 și 1877-1879 [14].

În 1869 „Şcoala Naţională de Medicină şi Farmacie" din București își modifică curriculum-ul în conformitate cu curriculum-ul facultăților europene și devine prima Facultate de Medicină din țară. Cu această ocazie dr. Dimitrie Sergiu, este titularizat conferențiar la medicina legală și la toxicologie și va preda cele două specialități până în 1879 [14].

În 1879 este numit la Facultatea de Medicina profesorul Alexandru Suțu ca profesor de patologie mintală (psihiatrie) şi medicină legala unind aceste specialități, al doilea profesor de medicină legală cronologic. Se documentează ca „a depus străduinţe onorabile pentru a înviora cursul de medicină legală". La acel moment învățământul practic de medicină legală nu se mai desfășura începând cu anul 1865.

Profesorul Alexandru Suțu a fost un pionier al psihosomaticii si a generat prima legislație în psihiatrie: a organizat psihiatria românească și a modernizat practica acesteia prin învățământ clinic la Ospiciul Mărcuța dar nu a reușit același lucru cu medicina legală către care a manifestat o aplicație mai redusă coparativ cu psihiatria.
De numele lui, medic în 1865 al Ospiciului Mărcuța și apoi din 1867 medic șef al aceleiași instituții, se leagă controversatul tratament aplicat marelui poet Mihai Eminescu, pe care l-a internat în Ospiciul Mărcuța pe care îl conducea în București, din str. Plantelor nr.10, la data de 28 iunie 1883, în urma intervenţiei lui Titu Maiorescu [14].

Facultatea de Medicină din Iași, a doua de acest fel din țară, va fi înființată în același an 1879, la 10 ani după cea din București, an în care la Iași catedra de medicină legală de la drept se desființează dar care se reînființează la Facultatea de Medicină din Iași, revenindu-i dr. I.A. Ciure (Ciurea) care cu această ocazie, 1879, va fi titularizat profesor de medicină legală, al treilea profesor de medicină legală din țară după Gh. Athanasovici în 1861 și Al. Suțu în 1879; profesorul I.A. Ciure va preda până în 1891.

Din 1891 după prof. Ciure urmează la predare la catedra de medicină legală din Iași profesorul George (Gheorghe) Bogdan, mai întâi ca profesor suplinitor, apoi din 1892 ca profesor provizoriu, din 1895 ca profesor definitiv, al patrulea profesor de medicină legală din țară, cronologic. Este documentat ca a predat medicina legală și la Facultatea de Drept a Universității Ieșene începând cu anul 1895.

În 1885 dr. Mina Minovici (1858-1933), care tocmai absolvise facultatea de Medicina dupa cea de Farmacie și avea studii complete de farmacie și de medicina a fost recomandat de gen. Carol Davila pentru o bursa in Franta sub îndrumarea profesorului Paul Brouardel. Ulterior dupa circa 1 an dificil financiar, va beneficia de o bursă a statului român pentru a-și desavârși doctoratul la Paris cu teza "Moartea subită în urma traumatismelor abdominale și laringelui ». Revine în 1988 în țară ca medic mai întâi la Galați și apoi din anul 1890 ca medic legist șef al Capitalei, post pe care îl va ocupa până la retragerea sa, timp de 43 de ani.

La revenirea in Romania are ideea înființării unei morgi în București, după modelul francez (in Paris noua clădire a Morgii fusese ridicată de către arhitectul Haussmann în 1868 în spatele bisericii Notre Dame). Carol Davila il sprijina si il indruma spre primarul orasului, Pache Protopescu pentru finantare si teren si catre ministrul justitiei, Alexandru Marghiloman pentru finantare.

Cu concursul ministrului justiției Alexandru Marghiloman care înțelege nevoia și susține proiectul finanțând parțial de la Ministerul de Justiție și a primarului orașului București, Pake Em. Protopopescu (mandat între 1888-1891), care finanțează de la Comună mai mult de jumătate din costuri dar și alocă terenul aflat la marginea rampei de gunoi de la periferia cartierului evreiesc de pe malul cotului râului Dambovița, astăzi în dreptul Bibliotecii Naționale, se ridica între 1890-1892 instituția medico-legală pe care Minovici o inaugurează în 20 decembrie 1892 sub numele de „Morga orașului Bucuresci" și al cărei prim director devine pentru următorii 40 de ani.

Este sugestiv faptul că profesorul Victor Balthazard, odată cu inaugurarea unei noi clădiri a Institutului de Medicină Legală din Paris pe care îl conducea, în anul 1924, admitea că a fost pozitiv influenţat după vizita sa la Bucureşti.

Morga Parisului va fi numită Institut de Medicină Legală recunoscând instituționalizarea sistemului francez în anul 1914, la 16 ani după institutul din București și după modelul românesc.

Nicolae Minovici spunea despre Institut ca "a fost cel dintâi așezământ care a reprezentat o concentrare de servicii, armonic îmbinate și care să constitue toate la un loc, un focar practic de medicină legală, un laborator de justiție socială și o pepiniera de medici legiști, bine pregătiți" [16].

În 1897 cele două specialități la Facultatea de Medicină din București, psihiatria și medicina legală unite prin personalitatea și preocupările lui Alexandru Suțu se scindează. Alexandru Suțu va continua practica clinică și academică în psihiatrie iar medicina legală va fi preluată în 1897 de către prof. Mina Minovici (1858–1933), inițial ca profesor interimar, apoi din 1899 ca profesor definitiv de medicină legală, al cincilea profesor de medicină legală cronologic în țară. Începând cu 1894 a fost și profesor titular de medicină legală la Facultatea de Drept a Universității din București (1864) înființând catedra de medicină legală de la Drept care va continua predarea medicinei legale neîntrerupt până astăzi, chiar dacă cu 30 de ani mai târziu decât la Iași (prin prof. Ciure).

Odată cu construcția Institutului, numirea profesorului Mina Minovici ca director al Institutului și postul de profesor titular la Facultatea de Drept și de Medicină pentru a preda medicina legală studenților la drept și la medicină „începe în medicina legală românească o eră nouă, de progres şi afirmare" [14].

În cursul de medicină legală profesorul Mina Minovici, nota in 1897: "Medicul legist nu trebue să aibă decât un singur guid: adevărul şi sciinţa, şi un singur judecător, consciinţa sa, al cărui răspuns secret să-l poată asculta tot-d`a-una în orele de linişte fără închietudine şi fără turburare„ [3].

„Profesorul Minovici, inspirându-se de la marele său maestru formator, profesorul Brouardel, a înţeles că rolul precumpănitor al învăţământului medico-legal este pregătirea practică în scopul efectuării expertizelor în cele mai bune condiţiuni” [14].

„Medicina legală – spunea el– este o ştiinţă teoretică şi experimentală în acelaşi timp. Teoria completează experienţa, experienţa demonstrează teoria. Aceste două părţi nu pot exista separat când este vorba de medicina legală. Ori de câte ori această ştiinţă se va mărgini sau numai la experienţă, sau numai la teorie, ea nu va putea da nici un rezultat, chiar atunci când cursurile teoretice vor fi făcute într-un chip admirabil” [14].

Studenţii asistau la lucrări practice iar pentru examen aveau în barem cel puțin o autopsie completă, asistau alte 3 autopsii și întocmeau un raport de autopsie [14].

Mina Minovici “era necontenit preocupat de legătura care trebuie să se stabilească între viață și moarte, între înfățișarea celor două aspecte, care nu sunt altceva decât imaginile aceluiași mister și astfel a aplicat în medicina legală românească metoda fiziologică”. Aprecia că “societatea prin rânduiala ei naturală, prin legislație și concept politic a creat un cadru de aplicare al medicinii legale fiecărui individ”. Tot astfel expertul medico-legal se afiliază unei școli “care îi da metoda pe care el o adaugă conștiinței ca un slujitor în funcția adevărului moral” [14].

Din 1904, la propunerea lui Mina Minovici, se înființează Comisia medico-legală care funcţiona pe lângă Ministerul Sănătăţii, formată din directorul Institutului Medico-Legal din Bucureşti, un profesor de clinică obstreticală, un profesor de anatomie patologică, un profesor de psihiatrie şi un profesor de chimie, numiţi prin decret regal pe timp de 5 ani. Comisia medico-legală avea atribuţii sporite: verificarea şi aprobarea actelor medico-legale şi chimico-legale la solicitarea autorităţilor competente; avizarea numirii, definitivării şi promovării medicilor şi chimiştilor legişti;

Legea sanitară din 1910 prevedea şi organizarea unor cursuri speciale pentru pregătirea medicilor legişti, singurii abilitaţi să efectueze expertizele medico-legale, dar această dispoziţie nu s-a aplicat. Abia după apariţia Legii sanitare din 1926, pe lângă Institutul Medico-Legal condus de Mina Minovici, s-a organizat un curs de specializare, în perioada 1928-1930, la care s-au format două serii de medici legişti titraţi.

Prin Legea sănătăţii din 14 aprilie 1933, cu modificările din 14 noiembrie 1935, serviciile medico-legale au trecut sub autoritatea Ministerului de Justiţie, care putea să delege directorului Institutului Medico-Legal atribuţii de a le îndruma şi coordona sub aspect ştiinţific şi chiar de a le control din punct de vedere administrativ.

Profesorul Mina Minovici a avut ca principali colaboratori pe fraţii săi, Nicolae şi Ştefan, precum şi pe doctorii Nicolae Stoenescu, Petre Nedelcu şi Andrei Ionescu. După Primul Război Mondial, s-a înconjurat de specialişti tineri, Teodor Vasiliu, Valentin Sava, Nicolae Ioanid, Constantin Bonciu, Nicolae Roşu şi Ion Stănescu.

La Cluj-Napoca, creatorul școlii românești de medicină legală a fost prof. Nicolae Minovici (1868-1941), fratele cel mic al lui Mina Minovici. „Fire încăpățânată, îndărătnică, dar voluntară” a devenit doctor în medicină în 1896 cu celebra sa teză de doctorat “Tatuajele în România” și și-a desăvârșit după facultate studiile la Berlin între 1899-1901.

« Studiul asupra spânzurării (1904) îi trece numele dincolo de graniţele ţării iar concluziile sale trase din experienţele personale destul de riscante rămân piatră de hotar pentru cercetătorii de mai

târziu. Vechile tratate de medicină legală că şi cele mai noi, împrumută textul şi planşele profesorului Minovici » [17].

Primul război mondial îl află la Cluj de unde forţat de împrejurări revine în Bucureşti după război între 1918-1919. Se retrage în 1919 din nou la Cluj, oraş pe care îl îndrăgeşte şi unde în acelaşi an, 1919, participă la infiinţarea Universității de Medicină și Farmacie din Cluj, astăzi Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Haţieganu" din Cluj-Napoca, unde va pune bazele primului institut de medicină legală din Ardeal.

În perioada sa clujeană, între 1919-1932, profesorul Nicolae Minovici deține postul de profesor titular și sef al catedrei de medicină legală de la Facultatea de Medicină de la UMF Cluj.

In 1936, Nicolae Minovici înțelege nevoia formării în specialitate, a continuității profesionale și a educației medicale continue și înființează prima structură de societate profesional-științifică de medicină legală din România pe care o numește Asociația Medicilor Legiști, precum și revista acesteia, Revista de Medicină Legală, prima publicație periodică de specialitate ca tribună științifică a specialității ce va apare trimestrial până în 1940 prin efortul său personal și financiar, întreruptă de anii războiului.

2.4 Dezvoltarea națională și efortul de continuitate al europenismului în medicina legală românească (1945-1989)

Dacă înainte de 1940 era în discuție o dezvoltare a europenismului academic și instituțional care cuprinsese doar 3 centre academice, București-Iași-Cluj, după 1945 se realizează o dezvoltare națională academică și instituțională care se îndreaptă către 6 centre: București-Iași-Cluj-Napoca-Timișoara-Tg. Mureș-Craiova, fiecare cu istoria sa proprie sub o coordonare instituțională și administrativă a Institutului de Medicină Legală prof. dr. Mina Minovici din București. În 1948 se emit Norme elaborate de Ministerul de Justiție (monitor oficial 237/1948) privind activitatea medicului legist care vin să înlocuiască normele din anul 1865.

Prin Decretul 345 (MO 28/1953) se impun măsuri organizatorice care înființează „Sectorul de Medicină Judiciară din Repubica Populară Română ", prin care independența expertului medico-legal este limitată, se înființează „Inspectorii medico-judiciari" regionali și raionali și, din lipsă de personal, se introduc „legiști ocazionali" medici din diferite specialități care pot și trebuie să efectueze autopsii medico-legale atunci când sunt solicitați si ordonanțați de către poliție sau parchet (aspect care va înceta în anul 1991 odată cu reînființarea examenelor de secundariat/rezidențiat și a formării curriculare în specialitatea de medicină legală căreia, din acest an, îi revine exclusiv între toate celelalte specialități medicale, competența efectuării autopsiilor medico-legale.
Prin același decret 345 (MO 28/1953) medicina legală este scoasă de sub autoritatea administrativă a Ministerului de Justiție și preluată sub autoritatea administrativă a Ministerului Sănătății luând naștere serviciile de medicină legală de pe lângă Direcțiile sanitare județene [3].

Odată cu reorganizarea administrativă a țării și infiinţarea regiunilor au fost create serviciile medico-legale regionale.

În 1965 cu ocazia noii organizări teritoriale pe județe, fiecare unitate nou înființată dobândește un laborator județean de medicină legală, filială a Institutului de Medicină Legală Mina Minovici București, filială care ulterior se va transforma în laborator exterior al Institutului de Medicină Legală Mina Minovici București iar din anul 2000, conf. OG. 1/2000 cu modificări, completări și actualizări, fiecare laborator exterior devine Institut de Medicină Legală condus de către un director, unitate cu personalitate juridică de categroria III, aflată în subordinea Ministerului Sănătății.

În Banat, activitatea de medicină legală se documentează începând cu 1927 pe modelul impus de prof. Mina Minovici când se înființează Cabinetul medico-legal Timiș-Torontal. În Timișoara Serviciul medico-legal regional Timișoara a fost condus de către dr. Traian Crișan (avea în subordine cabinetele medico-legale Lugoj, Arad, Caransebeș, Reșița). Prin OM 1045/14.12.2000 filiala se transformă în institut de medicină legală începând cu anul 2001.

În *Timișoara* în 1945 ia naștere Institutul de Medicină și Farmacie Timișoara, actuala Universitate de Medicină și Farmacie Victor Babeș din Timișoara. Medicina legală se preda în anul VI începând cu anul 1949 de către conf. Dr. Ioan S. Radian până în 1952, urmat de șef lucrări dr. Max Sporn între 1952-1954, șef lucrări dr. Rozalia, șef lucrări dr. Saitis Nicolici (1954-1962), șef lucrări dr. Mircea Vasiloschi (1962-1971), profesor Traian Crișan (1970-1990) care era în același timp șeful laboratorului exterior de medicină legală Timișoara, profesor Milan Leonard Dressler (1990-2005) membru al Academiei Oamenilor de Știință, prof. Alexandra Enache șef al disciplinei de medicină legală, UMF Victor Babeș din Timișoara și Director al IML Timișoara din anul 2005 pana in prezent, membră a Comisiei Superioare de Medicină legală, președinte a Comisiei de Avizare și Control IML Timișoara [18].

În Oltenia până în 1966 a fost medic legist al fostei Regiuni Oltenia dr. Ion Spinisteanu.
În *Craiova* între 1968-1974 șef al Laboratorului exterior de Medicină Legala Craiova a fost șef lucrări dr. Gheorghiu Dan. În 1970 se înființează Institutul de Medicină și Farmacie Craiova, care ulterior va deveni Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova; medicina legală se preda în anul VI începând cu anul 1970. Între 1976-1990 șef lucrări dr. Mischiu Mihail. Între 1990-1997 dr. Mihai Ghergu. Între 1997-2004 profesor dr. Ionel Lulu Groza, totodata seful Disciplinei de medicina legală UMF Craiova.
Din anul 2004 pana in prezent dna profesor Roxana Zăvoi este șef al disciplinei de medicină legală UMF Craiova și totodată Director al IML Craiova, membră a Comisiei Superioare de Medicină legală, președinte a Comisiei de Avizare și Control IML Craiova [19].
De-a lungul anilor, disciplina de medicină legală și institutul medico-legal craiovean au pregătit numeroși medici rezidenți în specialitate, majoritatea desfășurându-și activitatea în prezent în cadrul Institutului de Medicină Legală Craiova ca medici primari sau specialiști [19].

În 1940 Universitatea Franz Joseph a revenit la Cluj unde în 1945 a fost redenumită în Universitatea Bolyai a cărei Facultate de Medicină a primit locație la Târgu Mureș.
Astfel în *Târgu Mureș* în 1945 se înființează Institutul de Medicină și Farmacie, actuala Universitate de Medicină și Farmacie Științe și Tehnologie din Târgu Mureș. Secția în limba română se înființeaza din anul 1962 conform Legii Educației Naționale și conferă Universității un statut multicultural și multilingvistic.
Medicina legală în Tg. Mureș se află sub conducerea academică a dl. șef lucrări dr. Viorel Hădărean ca șef al Disciplinei de medicină legală din Facultatea de Medicină, UMF Tg. Mureș și totodată și instituțional ca Director al IML Tg. Mureș, membru al Comisiei Superioare de Medicina legală, președinte al Comisiei de Avizare și Control IML Tg. Mures [20].

In Cluj-Napoca Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca își continuă tradiția academică și instituțională inițiată de către prof. Nicolae Minovici și prof. M. Kernbach (1932-1976) sub deviza știință, profesionalism și tradiție. O bună parte din angajații Institutului au absolvit studii doctorale în științe medicale, alți colegi din cadrul Institutului dețin titluri academice și predau medicina legală în cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca.
Directorul IML Cluj-Napoca este șef lucrări dr. Costel Vasile Siserman iar șeful disciplinei de medicină legală UMF „Iuliu Hațieganu" este prof. univ. dr. Dan Perju-Dumbravă președinte al Comisiei de Avizare și Control de pe lângă IML Cluj Napoca [21]. Atat directorul IML Cluj-

Napoca cat si seful Disciplinei de medicina legala UMF „Iuliu Haţieganu” sunt membri ai Comisiei Superioare de Medicină legală [21].

In Iasi Institutul de Medicină Legală din Iași continuă tradiția bogata si plina de realizari a UMF Iași Facultatea de Medicină unde primul profesor a fost prof. Ioan A. Ciure între 1879-1891, a urmat apoi prof. George Bogdan între 1891-1930, Prof. N.P. Balan în 1930, prof. Gr. T. Popa între 1931-1933, revine în 1933 Prof. N.P. Bălan până în 1952, prof. Mihail Kernbach (1952-1964) ca șef al Disciplinei de medicină legală și director al Laboratorului exterior Iași, prof. Gheorghe Scripcaru șef al Disciplinei de medicină legală și al Laboratorului exterior Iași, prof. Teodor Ciornea șef al Disciplinei de medicină legală și al Laboratorului exterior Iași, prof. univ. dr. Vasile Astărăstoae din 2001 iar între 2001-2014 director al Institutului de medicină legală Iași si șef al Disciplinei de medicină legală, urmat din 2014 pana in prezent de prof. univ. dr. Diana Bulgaru-Iliescu in functia de Director al Institutului de medicină legală Iași si presedinte a Comisiei de Avizare și Control IML Iași si din 2014 a prof. univ. dr. Beatrice Ioan ca șefa a Disciplinei de medicină legală UMF Gr. T. Popa Iasi. Atat directorul IML Iasi cat si seful Disciplinei de medicina legala UMF Gr.T.Popa Iasi sunt membri ai Comisiei Superioare de Medicină Legală.

In Bucuresti Institutul de Medicină Legală Mina Minovici din București continuă sistemul de formare instituit de către prof. Mina Minovici în strânsă legătură cu Disciplina de Medicină Legală a Facultății de Medicină din UMF Carol Davila. Au condus destinele institutiei, în ordine, 8 directori prin concurs incepand cu prof. Mina Minovici (1892-1932), prof. Nicolae Minovici (1932-1938), prof. Th. Vasiliu (1938-1957), prof. Ioan Morar (1958-1973), prof. Moise Terbancea (1973-1989), academician Vladimir Beliș (1989-2002), prof. Dan Dermengiu (2002-2016) iar din 2016 prof. George Cristian Curcă.
În IML Mina Minovici București toți conducătorii instituției au fost deopotrivă președinți ai Comisiei de Avizare și Control de pe lângă IML Mina Minovici București precum și membrii ai Comisiei Superioare de Medicină Legală. Totodată toți directorii IML Mina Minovici București au fost și profesori șefi de disciplină ai disciplinei de medicină legală a UMF Carol Davila. Începând cu anul 2008 prin demersurile actualului director recunoscute de catre ARACIS, Disciplina de medicină legală a UMF Carol Davila devine Disciplina de Medicină Legală și Bioetică, cadrele didactice de medicină legală având o dublă specializare si normă de predare, atât de medicină legală cât și de bioetică. Prin legislația actuală OG 1/2000 cu completări și actualizări, Institutul de Medicină legală „Mina Minovici” București devine Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București iar directorul Institutului de Medicină legală „Mina Minovici devine directorul general al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București [22].

În 1985, an tragic pentru sistemul medico-legal din România și pentru instituția iconică înființată de către Mina Minovici în 1892, clădirea istorica a Institutului de Medicină Legală din București este demolată în cadrul unui amplu proiect de construcție în care s-a imaginat în perioada comunistă un Centru Civic prin care se desfășura central Bulevardul Victoriei Socialismului, astăzi Bulevardul Unirii, care conducea până la Casa Poporului, astăzi Palatul Parlamentului Român. Pentru a crea o larga deschidere construcției Bibliotecii Naționale, desi amprenta Bibliotecii nu se suprapunea peste amprenta cladirii IML, cu toate acestea Institutul de Medicină Legală Mina Minovici, monument istoric de seamă al orașului, este pus la pământ.

Această acțiune a adus grave deservicii sistemului medico-legal nu doar prin demolarea fizică a clădirii institutului dar și prin perturbările pe care le-a creat unui sistem centralizat în care institutul din București era în autoritatea metodologică și administrativă ca ordonator de ordinul II sub conducerea Ministerului Sănătății. Cu mare dificultate si mari pierderi s-a desfașurat activitatea de conservare a arhivelor disparată în diferite sedii improvizate din spitale, a muzeului instituției cu exponatele și artefactele impropriu conservate, cu specialiști care desfășurau activități medico-legale ordonanțate răapândiți prin morgi ale spitalelor din București, gazduiți de către colegii lor

anatomo-patologi dar lipsiți de logistica necesară pentru a desfășura o activitate de expertiză medico-legală cu profesionalismul pentru care erau cunoscuți până atunci.

Față de această acțiunea s-a manifestat un demers de continuitate condus din interiorul instituției și care a fost susținut prin solidaritate și din afara instituției de către întreg sistemul medico-legal din țară dar și de către Ministerul Sănătății, Ministerul de Justiție, Ministerul de Interne și Ministerul Public în împlinirea rolului social și în justiție pe care instituția medico-legală creată de către prof. Mina Minovici o exercita.

2.5 Prezentul (1989-prezent)

Între 1940-1985 Asociația Medicilor Legiști ca formă de asociere profesional științifică are încetata activitatea. Totodată este încetata in aparitie si Revista de Medicină Legală ca publicație oficială a acestei Asociații, tribuna profesională și științifica a specialității inter 1936-1940.

Pe locul rămas gol, între 1961-1968 s-au făcut eforturi pentru a iniția Buletinul Documentar de Medicină Judiciară și Criminalistică, care după 1981 va fi redenumit Probleme de Medicină Legală și Criminalistică și va continua până în 1985, anul demolării clădirii istorice a Institutului. Totodata asociatia profesionala a medicilor legisti a fost inglobata in USSM sub denumirea de Societatea de Medicina Legala, condusa de catre prof. univ. dr. Ioan Moraru pana la decesul sau.

Între 1985-1989 prin efortul celui ce era director în acele vremuri dificile și care a trăit sub picioarele sale tragedia demolării instituției pe care o conducea, profesorul Moise Terbancea, s-a reușit schimbarea sensului istoric al declinului medicinii legale și marcarea unui reviriment prin obținerea unui proiect de reconstrucție care a condus după 3 ani la apariția actualului sediu al Institutului Național de Medicină Legală Mina Minovici București.

În 1993 prin inițiativa academicianului Vladimir Beliș susținut de către colegii săi profesori directori de institute s-a reclădit asociația profesională a medicilor legiști la initiativa institutelor de medicina legala si s-a inscris la judecatoria sector 4 sub numele de Societatea de Medicină Legală din România. Totodata se redenumește revista Societății sub numele de Romanian Journal of Legal Medicine si se incearca recunoasterea ei ISI Thomson care ureseste in anul 2007. Devine astfel tribuna națională și internațională a specialității de medicina legala, editată în limba engleză (astăzi revista este indexată ISI Thomson, in top 15), singura revista ISI Thomson din sud estul Europei si din regiunea balcanica.

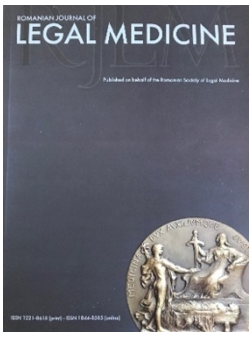

Anul 2000 aduce o noua legislație (OG1/2000), prm alegislatie organica a medicinei legale, prin efortul conjugat al profesorilor de medicină legală din țară si directori de institute, efort coordonat de către academicianul Vladimir Beliș si profesorul univ. dr. Gh. Scripcaru, în acea vreme Directori ai Institutelor din București si Iasi. Legislația desecentralizează instituțiile de medicină legală din România, crează Institutele de medicină legală în subordinea Ministerului Sănătății, statutul expertului medico- legal privat și aduce reglementări funcționale privind procedura și metodologia activității de medicină legală. Rolul metodologic național îi revine Consiliului Superior de Medicină Legală ca structura de coordonare și control, la randul său subordonat Ministerului Sănătății care avizeaza hotărârile Consiliului.

Astazi este propusa o a doua legislatie organica in Parlamentul Romaniei cu denumirea de L 215/2020 care a primit avizul Senatului Romaniei si care exprima o modernizare si actualizare a legislatiei OG1/2000 in raport cu noile coduri penale.

În 20 decembrie 2017 s-au sărbătorit 125 de ani de la înființarea Institutului de medicină legală Mina Minovici. Cu această ocazie s-a amintit efortul de continuitate pe care medicii legiști ai institutului alături de întreg personalul instituției l-au făcut în anul 1985, anul tragic al demolării clădirii istorice cu întreg patrimoniul său cultural. Festivitatea fondării Institutului ca reper al sistemului medico-legal românesc a fost susținută de către invitați de seamă (ministrul justiției, procurorul șef al României, ministrul sănătății, reprezentanți ai poliției și parchetului) dar și prin modernizarea instituției și sporirea valorilor sale culturale prin constituirea unor opere de artă menite să dăinuiască și care au marcat aniversarea.

S-a intenționat astfel nu doar o fereastră de deschidere în timp dar și ca prezentul să aducă un plus de valoare actualei clădiri si instituții în semn de apreciere a valorii culturale a vechii clădiri și a marcării unei continuitați culturale și instituționale.

3.Din perspectiva marilor biografii ale acelor inaintași care au marcat prin destinele lor dezvoltarea medicinii legale și care au jalonat drumul specialității în țara noastră deopotrivă marcând deschideri și punți științifice și instituționale ce au permis integrarea europeană a țării încă din anii secolului XIX, respect si admiratie. Vom încerca să schițăm pentru prezent cateva biografii creatoare.

Multe alte personalități de valoare ale medicinii legale naționale pot fi amintite, care prin activitatea lor au asigurat respectul profesiei, stabilitate instituțiilor medico-legale și încredere în expertiza profesională în exercitarea rolurilor medicale, procesual-judiciare și sociale al specialității: tuturor considerație și apreciere.

Nume	**Scurta biografie**	**Perioade pe functie**
Profesor Gh. Atanasovici	În 1856 la cererea generalului Carol Davila (1828-1884) Domnitorul Barbu Ştirbei a aprobat înfiinţarea Şcolii de Chirurgie de la Mihai Vodă din București. În 1857 aceasta devine „Școala Naţională de Medicină şi Farmacie”. În 1861 se restructurează din nou și capătă denumirea de „Colegiul de medicină și Farmacie Carol Davila”. În 22.11.1869 prin modificarea curricullum-ului devine Facultate de Medicină. Ea va funcționa în Universitatea din București până în 1948 (a 4-a facultate inființată în Universitate) când devine Institut de Medicină și Farmacie Carol Davila. În 1923 se înființează Facultatea de Farmacie ca fondator fiind Ștefan Minovici. În 27 noiembrie 1861 Gh. Atanasovici este titularizat profesor, primul profesor titular de medicină legală din țară. Medic legist șef al capitalei între 1862-1865.	1861-1867 Buc 1869-1877 Buc
Profesor Ioan (Ion) A. Ciure (Ciurea)	(1840-1891). În 1860 se înființează la Iași Facultatea de Drept și începând din 1864 (după alții din 1866) se inființează pe lângă ea catedra de medicină legală unde profesorul Ciure va preda pentru prima dată în țară medicina legală pentru drept. Facultatea de Medicină din Iași, a doua de acest fel din țară, va fi inființată în 1879, la 10 ani după cea din București, an în care la Iași catedra de medicină legală de la drept se desființează dar care se reînființează la Facultatea de Medicină din Iași, revenindu-i dr. I.A. Ciure (Ciurea) care cu această ocazie, 1879, va fi titularizat profesor de medicină legală. I.A. Ciurea (1840-1891), doctor în medicină la Paris în 1864, a condus Spitalul Militar din Iași, a făcut parte din comisia care a	 1879-1891 Iasi

	înființat Facultatea de Medicină din Iași, căreia i-a fost primul decan, și unde a predat medicina legală și medicina internă ca profesor titular între 1882-1891 [14].	
Profesor Mina Minovici	(1858-1933). Multe s-au spus și s-au scris despre marea sa personalitate. A fost numit pe bună dreptate „părintele medicinii legale românești", este fondatorul în 1892, la doar 34 de ani, a Morgii orașului București, din 1897 Institutul de medicină legală din București (și primul din Europa), din 1923 Institutul de medicină legală Prof. Mina Minovici, al cărui director pe viață va fi începând cu 1930 și în care a locuit toată viața sa. Destinul său s-a împletit cu cel a Institutului de Medicină Legală din București dar și cu specialitatea pe care a format-o la nivel național și cu formatorii de formatori pe care i-a instruit de-a lungul timpului prin ceea ce s-a numit școala de medicină legală. Destinele instituției medico-legale și ale personalității sale s-au împletit de asemenea cu cele ale Facultății de medicină din UMF Carol Davila al cărei decan a fost în 4 mandate 1919, 1923, 1925 şi 1930. A scris peste 130 lucrări și studii originale, dar principala sa contribuție științifică este neîndoios monumentalul său „Tratat complect de medicină legală" (2 volume, 2500 pagini) conceput între 1928-1930 și pe care l-a dedicat țării sale: *„Dedic cu recunoştinţă şi pietate filială acest tratat*, *care oglindeşte rodul meditaţiunilor, observaţiunilor şi experimentării personale în decursul unei vieţi de om Țării mele, recunoştinţă şi pietate filială".* A creat instituții, a generat modele instituționale, a creat un sistem medical și social functional în întreaga Europa, anume sistemul medico-legal instituțional centrat pe instiția de medicină legală si nu pe corpul de experți, a condus instituții publice (institutul medico-legal timp de 41 de ani și facultatea de medicină din București timp de 16 ani). A readus practica în activitatea academică de medicină legală, a creat o scoala medicala, a format formatori, a creat carte de referință în domeniu, a fost un om de știință cu peste 150 de lucrări științifice, a fost cel mai important tanatopractor al timpului său (mumia unui cerșetor este și astăzi, după 90 de ani, în muzeul institutului), un mare om între oamenii de seamă ai națiunii și în galeria medicilor de prestigiu, profesorul Mina Minovici a fost neîndoios personalitatea cea mai importantă a medicinii legale din România.	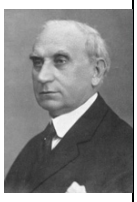 1892-1933 Buc
Profesor George Bogdan	(1859-1930). Din 1891, după prof. Ciure, urmează la predare la catedra de medicină legală din Iași profesorul George (Gheorghe) Bogdan, mai întâi ca profesor suplinitor, apoi din 1892 ca profesor provizoriu, din 1895 ca profesor definitiv, al patrulea profesor de medicină legală din țară, cronologic. Este documentat că a predat medicina legală și la Facultatea de Drept a Universității Ieșene începând cu anul 1895. A fost creatorul școlii moderne de medicină legală ieșene. A tipărit între 1921-1925 cursul său în 4 volume, peste 2000 de pagini, „Curs de Medicină Legală predat la Facultatea de	 1891-1930 Iasi

	Medicină din Iaşi": *Volumul I*, „Atentate în contra sănătăţii şi a vieţii prin răniri şi loviri din punctul de vedere juridic şi medico-legal" scris împreuna cu colaboratoarea sa Maria Cickersky căsătorită Ropala, primul medic legist femeie din lume, *Volumul II,* „Atentatele contra bunelor moravuri din punctul de vedere juridic şi medico-legal", *Volumul III,* „Sarcina, Naşterea, Avortul, Pruncuciderea şi Deontologia medicală din punctul de vedere juridic şi medico-legal", *Volumul IV* in 1925, „Moartea şi moartea subită". După prof. G. Bogdan a urmat la catedra de medicină legală din Iași prof. N.P. Balan in 1930 și între 1933-1952.	
Profesor Nicolae Minovici	(1868-1941). A fost medic, artist, om de știință, renumit autor științific recunoscut național și internațional, autor a peste 150 de articole și studii referitoare la procesul de asfixie, autoliză, alcoolism, anomaliile congenitale ale inimii, osteologia medico-legală, precum și a două remarcabile monografii de specialitate, « Manual tehnic de medicină legală » 1904, o lucrare de referință la nivel european și «Tehnica autopsiei medico-legale » 1924 împreună cu M. Kernbach. Prof. Brouardel scria în prefața Manualului Tehnic : « Valoarea originală se află mai ales în indicațiile scrupuloase inspirate din experiența sa și mult invațământ practic. Lucrarea aduce valoarea judecății personale față de tehnicile vechi și propune altele noi. Această carte care beneficiază de gravuri frumoase si este recomandată medicilor legiști din toate țările. » A fost însă și un celebru experimentator (a autoexperimentat cu succes metode de autospânzurare pentru a defini caracterele șanțului de spânzurare și de strangulare). Profesorul Nicolae Minovici avea să inaugureze în 1919 Institutul de medicină legală din Cluj Napoca, la care a fost primul său director intre 1919-1932. A fost președinte al Colegiului Medicilor, întemeietor al organizației socio-profesionale a medicilor legiști și a primei reviste de medicină legală din România, primar al raionului albastru al orașului Bucuresti și al comunei Băneasa (fără a candida), cel care pe timpul mandatului său de primar a făcut să nu mai existe cerșetori pe străzile orașului București, implica în problemele sociale ale orașului Bucuresti a fost singurul primar ce a imaginat programe sociale pentru cei neajutorați și vulnerabili, creatorul Salvării Municipiului București și a sistemului de urgență și ambulanță din România, întemeietorul Spitalului de Urgență Florească, Va înființa în 1905, în casa familiei de la Fântână Mioriţa (lângă podul Băneasa), numită şi "Casă cu clopoţei", "Muzeul de Artă naţională Dr. Nicolae Minovici", astăzi "Muzeul de Artă Populară Nicolae Minovici", primul muzeu de etnografie, pe care îl va lasa prin donaţie Primăriei Municipiului Bucureşti în 1934. Mai multe vieți traite într-o singură viață de om. Directorul Institutului de medicină Legală din București începând între 1932-1938. În 1937 îi revine marea onoare să organizeze in calitate de secretar general Congresul Internaţional de Antropologie la Bucureşti, un mare eveniment medical al lumii, care a adus în țara noastră marile personalități medicale ale Europei. Dintre ecourile Congresului Internațional de Antropologie, sunt de amintit cele	 1919-1932 Cluj 1932-1938 Buc

	ale profesorului E. Loth (1884-1944), mare antropolog polonez care mărturisea: "Devotamentul dvs. si imensul efort pe care l-ați desfașurat ne-a emoționat. Acest congres ne-a arătat o Românie noua și necunoscută care va rămâne pentru mult timp în memoria noastră. Ați adus un mare serviciu țării dvs. prezentându-ne o Românie serenă si demnă de respect și în același timp afectuoasă și amicală". Tot astfel Prof. Eugene Pittard (1867-1962), celebrul antropolog elvețian, președintele la acea dată a Institutului Internațional de Antropologie din Paris ținea să spună: "Aduc cu mine, din România, în suflet, imaginea dvs. (n.n. N. Minovici), ca pe o amintire prețioasă și un model de umanitate. Aș mai avea o singură dorință să vă mai revăd încă o dată înainte ca soarta să ne hărăzească o altă destinație, pentru că ceea ce se petrece pe acest pamant nu este întotdeauna agreabil" (profetic, după doi ani, in 1939 N. Minovici se imbolnaveste grav și în ciuda operației de la Viena din 1940 va deceda în 1941 în celebra sa casă "cu clopoței" de la podul Băneasa, astazi Muzeul de Artă Populară dr. N. Minovici, contrucție a arhitectului Cristofi Cerchez)". În raport cu studiile antropologice ale lui C. Lombroso si eugenismul care domina epoca anilor 1930 cei doi frați Minovici sunt rezervați. Mina Minovici obișnuia să spună "Tota medicina prudentia est" (Celsus) ce avea să devină deviza sa: colecția impresionantă de cranii din muzeul institutului stă mărturie tocmai pentru studiul său în combaterea lombrosianismului. La rândul sau Nicolae Minovici nota cu ocazia congresului în 1937 "ideile lui Lombroso au fost intens criticate si corelațiile celui ce poate fi numit părintele antropologiei criminale între corp și suflet sunt discutabile. Pe de altă parte nu oricine devine delincvent ori criminal iar pe de alta parte crimele sau delictele variază după autorul lor" [21].	
Șefa de lucrări Maria Cicherschi căsătorită **Ropală** (uneori cu grafia **Cickersky**)	(n. 1881 - d.1973) cadru didactic universitar la Medicină legalăla Facultatea de medicină din Iași, membră a Societății Franceze de Medicină Legală. A obținut titlul de „Doctor în medicină" în 1907 cu teza *„Contribuțiuni la studiul biologic al criminalității feminine sub aspect medico-legal"* sub conducerea George Bogdan. În 1919 a fost numită asistent la Catedra de Medicină Legală a Facultății de Medicină din Iași. A urmat apoi stagii de perfecționare la Paris cu profesorii Victor Balthazar (medicină legală) și Henri Claude (psihiatrie legală) devenind prima femeie medic legist din Europa. După întoarcerea în țară a fost numită șef de lucrări și din 1921 medic legist al Tribunalului Iași. A participat la elaborarea primului tratat de medicină legală al profesorului Bogdan.	 1919-1945 Iasi

Profesor Grigore T. Popa	(1892-1948) a fost mare personalitate ieșeană, de largă respirație socială și cu importante implicații în specialitatea de medicină legală. Deși absolvă Facultatea de Medicină din Bucureşti în 1914, este numit preparator la Institutul de Anatomie al Facultăţii de Medicină din Iaşi. Devine beneficiar prin susținerea arătată de către prof. F. Rainer a unei burse Rockefeller în 1924 de care se achită merituos. Efectuează ulterior numeroase stagii de pregătire și burse în Franţa, Anglia, SUA, Germania, Islanda etc. Desfășoară o activitate științifică susținută în această perioadă lucrând în Londra cu australianca Una Fielding și reușind împreună identificarea sistemului portal hipofizar, Popa-Fielding între 1930-1935. La întoarcerea de la bursa americană este numit la 1 octombrie 1928 profesor titular la Catedra de Anatomie, Embriologie si medicină legală a Facultăţii de Medicină a Universităţii din Iaşi. Între anii 1931–1933, suplineşte funcţia de şef al Catedrei de medicină legală la UMF Iași. Încă din anii 1932 își exprimă convingerile ansegreționiste, criticând naționalismul excesiv care încorseta spiritul academic liber ieșean și se manifestă în sprijinirea studenților și a vieții universitare libere, democrate. Va deține pe rând funcţiile de decan şi prorector al Universităţii din Iaşi (1938-1942). Devine o voce puternică publică antidictatorială și antifascistă începând cu anul 1939. O dată cu retragerea din activitate a mentorului său, profesorul Fr. Rainer în 1942, ajunge să ocupe postul de profesor și șef de catedră la Anatomie la Facultatea de Medicină a Universităţii din Bucureşti susținând public lecţia de deschidere cu tema: „Evoluţia unui om şi evoluţia unei ştiinţe”. Lucreaza in catedra la UMFCD cu George Emil Palade (1912-2008). O dată cu decesul profesorului Fr. Rainer în 1944, preia și conducerea Institutului de antropologie Fr. Rainer. O perioadă de timp (1944–1946) îndeplinește și funcția de decan al UMFCD. Criticismul său antisocial continuă și în 1944, se exprimă public împotriva atitudinilor antidemocratice și totalitare pe care societatea românească le trăia în acele momente istorice dificile. In 1946 George Emil Palade pleacă din țară și va prelua și cu ajutorul lui Gr.T.Popa o funcție de cercetare la Inst. Rockefeller unde va lucra până în 1973. Gr.T. Popa a susținut în perioada ce a urmat că viață academica trebuie să fie lipsită de orice formă de extremism. În 1946 nu a mai fost nici decan și nici profesor al UMFCD. Grav bolnav decedează la 18 iulie 1948. În 1991 în semn de omagiu adus celui ce a fost Gr.T.Popa, UMF Iași a fost renumită Gr.T.Popa UMF Iași.	 1931-1933 Iasi 1942-1946 Buc

Profesor Mihail Kernbach	(1895-1976), a fost remarcat în 1940 de frații Minovici care i-au oferit să lucreze ca preparator la anatomie patologică. Doctor în medicină în 1921, a fost recunoscut în țară și în străinătate pentru contribuțiile sale științifice deosebite de medicină legală, filiație, antropologie medico-legală și deontologie medicală. A fost bursier al fundației Rockefeller. Între 1932-1951 profesor titular de medicină legală la Cluj și director al Institutului Medico-Legal Cluj între anii 1946-1952. Decan între 1945-1948 și rector în 1948 demisionează în 1950. Exclus din PCR în 1951. La recomandarea lui CI Parhon și Fr. Rainer a fost transferat la Iași unde a fost șef de disciplină între 1952-1964. Personalitate complexă, pedagog și practician, profesorul Kernbach a fost, întreaga viață, dominat de pasiunea pentru cercetare. M. Kernbach a publicat importante studii asupra citologiei secreției mamare și histopatologia placentei în avort (1933-1957), histopatologia encefalopatiei anoxice (1963), în domeniul reacțiilor vitale, țestul fibrei elastice (1936), identificare osoasă (1930), sindroamele tanatogenetice (1956). În anul 1953 M. Kernbach și N. Romanescu au publicat o monografie prefațată de V. Balthasard, intitulata *"Hotarul traditional si legal al profesiunii medicale"* cuprinzând date ce vor fi îmbogățite prin lucrări asupra evoluției eticii medicale, scrise în 1964. Întreaga activitate a acestui profund gânditor a fost dedicată profilaxiei actelor antisociale. În monografiile "Crima, fenomen biologic universal și permanent" scrisă în 1943 și "Destinul medicinei, destinul omului" scrisă în 1945, Mihail Kernbach își definește concepția de antropologie integrală. A scris *"Tratatul de medicina legală"* editat in 1957. A fost un om dedicat cercetării științifice după cum spunea chiar el : *"7 ani de cercetări asupra sistemului nervos placentar, 5 ani pentru histopatologia hipoxiei, peste 30 de ani în problemele judiciare ale avortului și căderii".* În 1968, profesorul a fost printre primii cercetători ai nucleilor amigdalieni, denumiți nuclei ai agresivității. A făcut parte din comisia germană constituită din experți internaționali pentru elucidarea masacrului de la Katyn. Autoanalizându-și munca de o viață, prof. M. Kernbach, în jurnalul său personal ne-a lasat un citat din Nicolae Iorga: *"când mori, nu te uita la întunericul de dincolo, ci la lumina ce lasi în urmă și te vei stinge cu zâmbetul pe buze".*	 1932-1952 Cluj 1952-1964 Iasi
Profesor Theodor Vasiliu	(1897-1961) a fost pe rând bibliotecar al INML (în studenție) în 1921, preparator la medicină legală în 1925, asistent univ. in 1925, șef lucrări în 1926, medic legist al jud. Ilfov în 1930, conferențiar la Fac de drept în 1935, profesor agregat la UMFCD în 1938, profesor titular în 1941. Subdirector la INML din 1933 și director al Institutului Medico-Legal „Prof. Dr. Mina Minovici" din 1941, post pe care îl va ocupa până în 1957. Decorat în 1938 cu Legiunea de Onoare a Franței în gradul de Cavaler. A condus destinele medicinii legale în București și sectorul Ilfov în perioada complicată și tulbure a celui de al	 1938-1940 Buc 1941-1956 Buc

	doilea război mondial și a schimbării politice din Romania anilor 1945. După o tentativă de demitere și de arestare eșuată în 1947, a fost reținut în 1957 de către organele statului din acea vreme și inchis la Poarta Albă unde a murit în închisoare în 1961 în chiar ziua eliberării sale în urma unei crize cardiace grave[3]. Cel mai important discipol al fratilor Minovici și apropiat membru de familie prin alianță, a condus cu onoare Institutul Medico-Legal pe care predecesorii săi l-au creat și pe care împreună, profesori și discipol, l-au administrat timp de 50 de ani pentru justiția și societatea românească.	
Academicianul Ion Moraru	**Academicianul Ion Moraru** (1927-1989) a fost membru al Academiei Române, vicepreședinte al Academiei de Științe Medicale. Domeniul în care profesorul Moraru s-a afirmat cu cea mai mare strălucire a fost cel al cercetării bio-medicale. El a fost cel ce a avut o contribuție determinantă la dezvoltarea pe baze moderne a anatomiei patologice, la reintroducerea geneticii în cercetarea și practica medicale. A abordat pentru prima oară în țara noastră studiul multidisciplinar (anatomo-patologic, genetic și imunologic) al limfoamelor maligne non-hodgkiniene. A scris Tratatul de anatomie patologică în 3 volume în anul 1980. Alături de Mihail Kuzin (Uniunea Sovietică) și Bernard Lown (Statele Unite), a fost copreședinte al organizației „Medicii lumii pentru prevenirea războiului nuclear”; pentru că organizația a inițiat un demers pentru pace în plin razboi rece s-a decernat Premiul Nobel pentru Pace în anul 1985 organizației. Nu a putut ajunge pentru a ridica premiul Nobel, ieșirea din țară fiindu-i restricționată. A condus deopotrivă destinele Institutului Medico-Legal „Prof. Dr. Mina Minovici” și ale Institutul “Victor Babes”, avand o dublă specializare, medicina legală și anatomia patologică vreme de peste 20 de ani în perioada comunistă. Reprezentant al României la OMS ca vicepreședinte al comitetului OMS.	 1958-1973 Buc
Prof. Moise Terbancea	(1924-1989) A condus destinele sistemului medico-legal în România o bună perioadă de timp în perioada comunistă. De personalitatea sa se leagă construcția actualului sediu al INML și totodată reconstrucția instituției medico-legale în București, după intempestiva demolare în 1985 a clădirii istorice ridicată de către prof. Minovici în 1892. Opera sa o reprezintă tocmai efortul încununat de succes de restituire a instituției medico-legale orașului București și de reașezare a sistemului medico-legal în normalitatea sa după demolarea brutală a instituției pe care o conducea, în reașezarea rolului în justiție al Institutului și în împlinirea locului său în societate. Nu a reușit să inaugureze noul institut decedând pe timpul construcției acestuia.	 1973-1989 Buc
Prof. Gh. Scripcaru	(1927-2012). În 1949 absolvent al Facultății de Drept al Univ. Al. I. Cuza din Iași și în 1955 absolvent al UMF Gr.T.Popa Iași. Șef al disciplinei de medicină legală UMF Gr. T. Popa, rector al UMF Gr. T. Popa Iași și totodată Director al IML Iași între 1980-1990, membru de onoare al Academiei de Științe Medicale. A scris, singur sau în colaborare cu alți specialiști, numeroase tratate și monografii de medicină legală, drept medical, deontologie medicală și bioetică: Criminologie	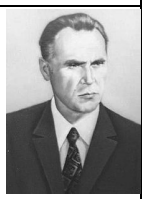 1980-1990 Iasi

	clinică, Patologie medico-legală, Psihiatrie medico-legală, Bioetică, științele vieții și drepturile omului, Medicina legală pentru juriști. A contribuit impreună cu prof. Vladimir Beliș la construcția legislației medico-legale actuale, OG 1/2000 cu modificări și actualizări.	
Academicianul Vladimir Beliș	(n. 1 mai 1930) a reorganizat în 1993 asociația profesional-științifică a medicilor legiști ce fusese inițial înființată de către N. Minovici în 1936 și sistată în existență pe toată perioada comunistă sub denumirea de Societatea de Medicină Legală din România. A susținut reapariția revistei de specialitate a medicinii legale sub noul nume de Revista de Medicină Legală după o pauză de mai bine de 50 de ani. Profesor titular de medicină legală din 1990. A condus destinele sistemului medico-legal în Romania în timpul revoluției române, legiuitor, a participat la generarea legislației specifice activității de medicină legală prin care s-a descentralizat sistemul medico-legal în vigoare și functională și astăzi « Legea privind organizarea activităţii şi funcţionarea instituţiilor de medicină legală, Regulamentul de aplicare și Normele procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale », totodată inițiind și calitatea oficială de expert medico-legal privat și astfel instituția expertului medico-legal privat. A publicat patru monografii, cinci cursuri și manuale, 185 lucrări științifice publicate sau comunicate publicate. A publicat un monumental tratat de medicină legală, al doilea ca mărime, de la prof. Minovici până astăzi, Tratat de Medicină Legală, (2 volume, 2000 pagini) Ed. Medicală, 1995. A beneficiat de recunoașterea pe plan intern și internațional a meritelor sale științifice deosebite ce s-a materializat prin obținerea unor prestigioase titluri academice, totodată și pe cel de membru titular al Academiei de Științe Medicale din 1995 și de membru de onoare al Academiei Române în anul 2016. Vicepreședinte al Colegiului Medicilor București. Ordinul Național pentru Merit în grad de Mare Ofițer, conferit de președintele României în 2000. Conducător de instituție publică, creator de școală, formator de formatori, creator de carte de referință, a marcat generații de discipoli care i-au succedat și care îi poartă respect și recunoștiință.	 1989-2001 Buc

Referințe bibliografice

1. Miron Costin.Letopiseţul ţării Moldovei de la Aron Vodă încoace
2. Jacalyn Duffin, Ph.D. Questioning Medicine in Seventeenth- Century Rome: The Consultations of Paolo Zacchia. Accesat in 20.05.2019 [https://www.academia.edu/30926036/Questioning_Medicine_in_Seventeenth-_Century_Rome_The_Consultations_of_Paolo_Zacchia]
3. Stănescu Florin Alexandru. Biblioteca Institutului Medico – Legal, Prof Dr. Mina Minovici" din Bucureşti - Glorie si declin. Repere iatro-istorice. JMB pag. 67

4. Italy's Ancient Medical Schools: Anatomical Theatres. Accesat in 8.05.2019 [https://www.italymagazine.com/featured-story/italys-ancient-medical-schools-anatomical-theatres]
5. Bujoreanu, Pravila Matei Basarab, Teachings chapter 33, pag. 403
6. Dimitrie Cantemir. Descriptio Moldavae, pag. 164, Pascu's translation
7. N. Costin, Letopiseti, vol II, pag. 6
8. Bujoreanu Pravile gl. Nd (54) and chapter 358 ad fine pag. 61 , 285 –Longinescu Old laws pag. 263
9. Bujoreanu Pravile gl. xa (61) and chapter 366 ad fine pag. 66 , 290 –Longinescu Legi vechi pag. 285
10. Pompei Gh. Samarian. Medicine and pharmacy in Romanian history 1382-1775. Moderna Calarasi press, Ialomita 1932, pag. 380
11. Bujoreanu, Pravila Matei Basarab, Teachings chapter 33, pag. 403
12. Majuru A (2005) Familia Minovici, univers spiritual, Editura Institutului Cultural Român, Bucureşti
13. P. Samarian. Cele dintâi acte medico-legale, expertize, analize și autopsii cu caracter medico-legal. Revista de medicină legală anul II, nr. 3-4, pag. 79-99, 1938
14. Nicolae Ittu Oancea, „Contribuţiuni la cunoaşterea bibliografiei medico-legale". Revista de Medicină Legală, Anul III, Nr. 1-2 (1938-1939), pp. 173-272
15. VA Ureche Ist rom vol IX pag 337.
16. N. Rosu, Un maestru si o scoala, rev. de Medicina Legala nr. 1, vol. I, 1936, pag. 17-23
17. M. Constantinescu. Profesorul Nicolae Minovici. Rev. Spitalul, revista medicala lunara a Societatii Studentilor in Medicina Noiembrie-decembrie 1941 nr. 11-12, anul LXI, pg. I-II
18. Accesat in 20.05.2019 https://www.medlegtm.ro
19. Accesat in 20.05.2019 http://www.imlcraiova.ro/desprenoi.html
20. Accesat in 20.05.2019 http://www.imlmures.ro
21. Accesat in 20.05.2019 http://www.imlcj.ro/despre-noi/
22. Accesat in 20.05.2019 http://www.legmed.ro/?doc=1237833847
23. N. Minovici, CI Parhon. Sur la valeur des stigmates lombosiens. in XVII Congres International d' Anthropologie et archeologie prehistorique, Bucarest 1-8 Seot. 1937, Imprimerie Socec, 1939, p. 835-848